

Predikan

1 e trettondedagen 2012, årg. 1

Psalmer: 350:1-2, 10, 658, 28, 394, 132:2-3

Pär-Magnus Möller

Epifania, trettondagstiden, handlar om hur det uppenbaras för världen mer och mer vem Jesus är. Ljuset sprider sig.

I dag möter vi Jesus och Johannes. Johannes visste vem Jesus var, han var Guds Lamm, den utvalde, den som skulle upprätta Israel och befria folket. Johannes hade i många år förberett för Jesu ankomst. Johannes hade förkunnat omvändelse. Skulle man bli räddad och få del i det kommande befriade riket så gällde det att leva heligt, rent och rätt. Tillsammans med många andra omvändelseprofeter erbjöd Johannes ett dop – en tydlig symbol för att man lät tvätta av sig allt gammalt och börja om med en ny intention, med ny kraft, med ny kärlek.

Johannes kunde inte se att Jesus behövde något sådant här omvändelse-dop. När Johannes, som så länge levt i sträng askes och självprövning, kom nära Jesus såg Johannes snarare sitt eget behov av fortsatt omvändelse och fördjupad helighet – han såg att han fortfarande var en syndare - inte hade syndaren Johannes rätt att döpa Jesus!

Jesus svarar Johannes: ”Låt det ske. Det är så vi skall uppfylla allt som hör till rättfärdigheten”. Vad menar Jesus med det? Rättfärdigheten?

Jesu dop i Jordan räknas som inledningen på Jesu offentliga verksamhet. I Dopet i Jordan ser världen för första gången vem Jesus verkligen är. Det enda vi vet om Jesu liv före dopet är några fragment, några nedslag under barndomen, inte mycket mer. Uppväxt, utbildning, arbetsliv, vänskapskretsen – allt sådant är fördolt för oss – det är nu den viktiga berättelsen börjar. Det är nu Jesus träder fram i världen som Messias, den smorde – Israels rättmätige kung.

Messias uppgift var att upprätta Guds folk och att fullborda Guds väg och vilja med folket. När man läser de historiska böckerna i GT kan man tydligt se hur Gud liksom leder folket bit för bit. Ju längre de följer honom desto mer får de ta emot och ju mer de tar emot desto djupare förstår de vem Gud är. Genom Messias ankomst skulle nu de sista pusselbitarna läggas på plats – och mycket av det som folket hade tagit emot och som de inte riktigt förstått, skulle förklaras och bli begripligt. T.ex. hade Israels folk fått Guds lag – och folket älskade verkligen Guds lag; det var av stor barmhärtighet de nu kunde veta Guds väg. Och man försökte följa lagen med stor noggrannhet – ibland så noga att den missuppfattades och t.o.m. användes mot Guds egentliga vilja. Guds kärleks lag

hade mer och mer börjat användas för att förtrycka människor – eller förnedra människor. Så var det inte tänkt.

Nu kom Messias för att fylla den sista pusselbiten i Guds plan och för att upprätta folket och göra det helt och fullt till Guds folk – till ljus och salt i världen. Den sista pusselbiten, d.v.s. det som skulle fullborda lagen, var inte ännu mer skriven text, inte ens mer kunskap – utan istället en person, en relation – ett möte som skulle förvandla inte bara hjärnan utan hjärtat.

Ofta har kristen tro framställts som en lära, en kunskapsform – men saken är den att lagens fullbordning är en person och en relation med Guds själv – inte en text som kan förvandla hjärnan – men en relation som kan förvandla hjärtat.

Då Jesus nu säger till Johannes att de genom Jesus dop skall uppfylla allt om hör till rättfärdigheten menar han att nu börjar verket där världen skall få en chans att ta emot hela Guds rike – folket skall få en plats för upprättelse, helande, frid, hopp, äkta kärlek, tro och Helig Ande. Allt som lagen och profeterna vittnat om skall nu fullbordas – och det skall ske genom relationen med Jesus – en relation där han med den Helige Andes kraft skall förvandla stenhjärtat i människans hjärta till ett hjärta av kött – från död till liv, från mörker till ljus, från förnedring till upprättelse och shalom.

I den scen som målas upp för oss i evangeliet – och som måste varit en underlig syn för dem som stod och såg på – ser vi hur Jesus stiger ner i Jordans vatten tillsammans med alla syndare om längtade efter omvändelse. Jesus hörde inte till dem, han behövde ingen omvändelse för han var ju Guds son – men Jesus lät döpa sig i alla fall. Han delade i dopet den allra djupaste förnedring vi kan tänka oss för Gud – Jesus gick helt och fullt genom dopet i Jordan in under mänsklighetens villkor. Mer än så - när Jesus går ner i Jordans vatten och stiger upp därifrån tänker jag mig att han inte alls stiger upp fri och ren – utan precis tvärt om. I omvändensedopet tog Jesus, den rene och helige, på sig all smuts, all synd som mänskligheten skapat. Och just då, när detta sker, börjar Jesu vandring till golgata kors och försoningsdöden. Jesus tog på sig alla synder för att dö tillsammans med dem. Det vara bara han som kunde ta dem på sig eftersom han var ren, utan synd – han var Guds lamm, Guds offerlamm.

När Jesus steg upp ur vattnet öppnade sig himlen – vad det nu betyder – och en duva sänkte sig ner över honom och en röst från himlen sade: ”Detta är min älskade son, han är min utvalde.”

När Jesus står där vid Jordanflodens strand och just tagit på sig alla världens synder, gått in i mänsklighetens förnedring och smuts – då öppnar sig himlen. Vilken mäktig syn – mitt i smutsen öppnar sig himlen – och Jesus är där. Hela

himlen skälver av rörelse i denna stund – äntligen skall Guds rike fullbordas på jorden.

Denna händelse är så central i bibeln att detta är första gången som vi tydligt – utan att bara ana – kan se Treenigheten uppenbarad; Faderns röst, Anden i form av duvan och Jesus Kristus. Här läggs sista stenen – nu skall allt bli fullbordat och all rättfärdighet skall bli uppfylld – hela treenigheten, hela Guds innersta väsen är engagerat och blottat. Profeten Jesaja skriver om denna stund:

*Jag, Herren, har i min trohet kallat dig,
jag tar dig vid handen och skyddar dig.
Genom dig ingår jag ett förbund med mitt folk
till ett ljus för de andra folken.
Du skall öppna de blindas ögon
och befria de fångna ur fångelset,
ur fångelsehålan dem som sitter i mörkret.*

...

*Det som förut var - är förbi,
nu förkunnar jag något nytt.
Innan det ännu spirat
kungör jag det för er.*

Ibland blandar vi ihop Jesu dop med vårt eget dop. De hänger ihop – men är ändå två olika saker. Vi ser det i episteltexten i dag. Den fromme Apollos predikade Guds väg – men han kände bara till Johannesdopet och inte dopet i Helig Ande. Han hade ännu inte förstått hur djup nåden var – han hade inte förstått vad radikalt det kristna dopet var.

Johannes dop var som sagt ett omvändelsesdop – en handling som visade på individens vilja till omvändelse, individens längtan efter en närmare relation med Gud. Ett sådant dop kan man utföra många gånger – det är mer som en övning i daglig omvändelse, ingenting sker mer än att du övar dig att ändra ditt sinne. Det kristna dopet, d.v.s. dopet i Faderns och Sonens och i den Helige Andes namn, är något väldigt mycket mer. I det kristna dopet tar du nämligen emot all den rättfärdighet som Jesus och Johannes talade om. Du tar emot Guds rike.

I det kristna dopet dör du tillsammans med Jesus, du uppstår tillsammans med honom och du får ta emot den Helige Ande som gåva. I det kristna dopet inleds en relation som är outplånlig i din person. Du föds in i Kristus – du blir en del av Kristi kropp – du blir en sten i det nya Jerusalem – eller hur du nu fördrar att uttrycka det. I det kristna dopet sätts du in i en relation som kan förvandla dig på ett riktigt sätt. Ditt hjärta av sten börjar vittra sönder och du får ett förvandlat

hjärta – ett hjärta av kött. Naturligtvis kan du ta emot dopets gåva och inte leva i relationen – då händer inte mycket av förvandling, men relationen består – Guds förbund med dig består. Det kan vi se otaliga exempel på i GT där Gud sluter förbund efter förbund med människor – människorna bryter ofta förbundet - men Herren tar inte tillbaka sina löften, välsignelsen stannar kvar trots sveket. Det är därför kyrkan förkunnar att man bara kan döpas en gång – oavsett om det sker som barn eller vuxen. Döps man en andra gång förnekar man ju Guds förbund som han slutit med en och istället förlitar man sig på sig själv. Det är just detta som är den sakramentala tryggheten – vi bygger vår tro på Guds förbund med oss, inte på vårt förbund med honom – därför kan vi vara trygga i relationen med Gud vad som än händer. Jag är ju både syndare och rättfärdig på en gång. Vi sviker – men Gud sviker aldrig sina givna löften.

”Det är så vi skall uppfylla allt som hör till rättfärdigheten”.

Så går Jesus ner i vattnet och delar allt med oss. Vilken kärlek. Han till och med ber att få ta all vår gudsbortvändhet på sig för att befria oss. Hur kan någon kärlek vara så stor? Vi kan inte begripa det. Frivillig tar han på sig Stalins, Hitlers, Herodes, Pilatus och mina synder. Han ber om att få gå in i uppdraget. Det är inte konstigt att himlen denna dag expoderar av rörelse. Hela Treenigheten stiger fram för hela världen att se. Och all Guds vilja sammanfattas i Faderns ord om den nydöpte Jesus: Detta är min älskade son, han är min utvalde.”

- Guds rike är nära – omvänd er och tro evangelium.

Ära vare Fadern och Sonen och den Helige Ande – såsom det var av begynnelsen, nu är och skall vara, från evighet till evighet. Amen.